حاشیه

نقد سید قطب از جامعه آمریکا

برنارد لوئیس استاد شرق شناسی در دانشگاه پرینستون است که تخصص او در تاریخ اسلام و تعامل مسلمانان و غرب است.

او در این زمینه کتاب‌های بسیاری نوشته است که یکی از آنها کتاب «بحران اسلام» است. او در این کتاب به تاثیر متفکران مسلمان در جوامع اسلامی قرن ۲۰ پرداخته است که یکی از آنها سید قطب است: سید قطب نقش کلیدی مهمی در توسعه این نگرش‌ها داشت. شخصی مصری که تبدیل به رهبر ایدئولوگ بنیادگرایان مسلمان و عضو فعال سازمان بنیادگرایی معروف به اخوان المسلمین شد. او در سال ۱۹۰۶ در روستایی در شمال مصر متولد شد در قاهره درس خواند و چند سال به عنوان معلم و بعد به‌عنوان یک مقام رسمی وزارت آموزش و پرورش مصر به فعالیت پرداخت. در آن موقعیت برای انجام ماموریت تحصیلی خاصی به آمریکا فرستاده شد و از نوامبر ۱۹۴۸ تا آگوست ۱۹۵۰ در آنجا ماند. نوشته‌ها و فعالیت‌های بنیادگرایی او به سرعت بعد از بازگشتن از آمریکا به مصر شروع شد. بعد از کودتای نظامی در جولای ۱۹۵۲ او به روابط نزدیک خود با گروه معروف به افسران آزاد ادامه داده اما به علت اینکه عقاید اسلامی او با سیاست‌های سکولار آنان مخالف بود از آنها جدا شد. بعد از درگیری‌های متعدد با صاحبان قدرت در سال ۱۹۵۵ به ۱۵ سال زندان محکوم شد. به علت وساطت عارف رئیس جمهور عراق در سال ۱۹۶۴ آزاد شد و یک سال بعد از آن یکی از مهمترین آثار خود یعنی معالم الطریق (نشانه‌های راه) را به چاپ رساند. در آگوست ۱۹۶۵ به جرم خیانت و علی الخصوص برنامه‌ریزی برای ترور ناصر رئیس جمهور مصر، دوباره دستگیر شد. بعد از محاکمه مختصری در ۲۱ آگوست ۱۹۶۶ به اعدام محکوم شد. حکم بعد از هشت روز اجرا شد.

کشف آمریکا

برنارد لوئیس
ترجمه: هوتن فیروزپور

بخش اول

سرزمین‌های اسلامی تا مدت‌ها اطلاعات بسیار کمی از آمریکا داشتند. در ابتدا سفرهای اکتشافی علایق کمی را برمی‌انگیخت. تنها نسخه موجود از نقشه شخصی کریستف کلمب از آمریکا ترجمه و اقتباسی ترکی است که هنوز هم در کاخ موزه توپکاپی در استانبول نگهداری می‌شود. گزارش جغرافی‌دانان ترک در قرن شانزدهم در مورد اکتشاف در دنیای جدید - با نام تاریخ هند غربی - جزء اولین کتاب‌هایی بود که در قرن ۱۸ در ترکیه منتشر شد. اما علاقه به کشف این مسئله در کمترین حد خود بود و لذا تا زمان نسبتاً زیادی هیچ مطلبی در مورد آمریکا در زبان‌های ترکی، عربی یا دیگر زبان‌های مسلمانان یافت نمی‌شد. انقلاب آمریکا چند سال بعد از انقلاب فرانسه به وقوع پیوست و برعکس آن شناخته نشده باقی ماند چرا که بیشتر چیزی شبیه به طغیان و شورش به نظر می‌رسید. سفیر مراکش که در آن موقع در اسپانیا بود متون و گزارش‌هایی را درباره انقلاب آمریکا نوشت که مطمئناً اولین گزارش به زبان عربی در مورد آمریکا است: «سفیر انگلیس اسپانیا را به علت جنگی که بین انگلیسی‌ها و اسپانیایی‌ها درگرفته بود ترک کرد. علت آن بود که مردم آمریکا تحت سلطه پادشاه انگلستان بودند و پادشاه به برکت درآمد و منافعی که از مردم آمریکا جمع‌آوری می‌کرد قدرتمندترین فرد در میان مسیحیان به شمار می‌رفت. گفته می‌شد که او میزان مالیات‌ها را افزایش داده و آنان را مجبور کرده که بهای بیشتر از عرف برای محموله چای کشتی‌ای که برای آنان فرستاده بوده بپردازند. از این رو آنان از این کار سر باز زدند از پادشاه خواستند که به جای وادار کردن آنان به پرداخت مالیات‌های زیاد مالیات‌های مقرر را از آنان قبول کند. او قبول نکرد و مردم در جست‌وجوی استقلال علیه او شوریدند. فرانسوی‌ها به امید تضعیف و آسیب زدن به پادشاه انگلیس به آنان (مردم آمریکا) کمک کردند چرا که پادشاه قدرتمندترین فرد در میان اقوام و طوایف مسیحیان بود.»

پادشاه مراکش در سال ۱۷۸۷ معاهده صلح و دوستی را با آمریکایی‌ها امضا کرد و پس از آن این جمهوری جدید روابط محدودی را که بعضی از آنها دوستانه، بعضی خصمانه و اکثراً تجاری بود با دیگر کشورهای اسلامی برقرار کرد. اولین گزارشی که جنبه سیاسی آمریکا در جهان اسلام را ثبت کرده در ۱۴ جولای ۱۷۹۳ در استانبول بود. درست هنگامی که سفیر جدیدالورود جمهوری فرانسه، جشن مردمی را برگزار کرد که با شلیک توپ‌های دو کشتی فرانسوی که در قسمت سراگلیو[1] پهلو گرفته بودند به اوج خود رسید. طبق گزارش سفیر آنها پرچم امپراتوری عثمانی، جمهوری‌های فرانسه و آمریکا و همچنین قدرت‌هایی را که همدست کافران ستمگر بودند برافراشتند. سفیر بعدی فرانسه در استانبول که در سال ۱۷۹۶ وارد استانبول شد ژنرال اوبر دوبایت[2] نام داشت. او خود به تعبیری یک آمریکایی بود که در نیواورلئان[3] به دنیا آمده بود حتی برای ارتش ایالات متحده نیز جنگیده بود. او در جهت گسترش عقاید انقلابی در ترکیه تلاش زیادی کرد. اما این اعمال جسورانه نه از جانب آمریکایی‌ها بلکه از جانب فرانسوی‌ها بود و هنگامی که عقاید انقلاب فرانسه در ترکیه، کشورهای عربی و افکار و ادبیات قرن نوزدهم طنین انداخت، انقلاب آمریکا و جمهوری آمریکا برای مدت طولانی ناشناخته و بدون توجه باقی مانده بود. حتی افزایش حضور تجار، کنسول‌ها، میسیونرهای مذهبی و معلمان آمریکایی نیز نتوانست کمی از حس کنجکاوی مردم را برانگیزد و هنوز هم در ادبیات و روزنامه‌های آن زمان ناشناخته بود. متون و کتاب‌های جغرافی که توسط مبتکران اروپایی ترجمه و تطبیق داده می‌شد بیشتر شامل گزارش‌های کوتاه و مختصری در نیمکره غربی بود. روزنامه‌ها هم شامل منابع پراکنده‌ای در مورد وقایع ایالات متحده بودند و اغلب هم به نام فرانسوی آن یعنی Etatsunis که در عربی به آن «اتازونی» یا چیزی شبیه به آن می‌گفتند اشاره کردند. کتاب درسی‌ای که در سال ۱۸۳۳ در مصر به چاپ رسید توسط نویسنده و مترجم معروف شیخ رفاع الرفیع الطهطاوی (۱۸۷۳-۱۸۰۱) از فرانسه ترجمه شده بود. او توضیح مختصری درباره اتازونی داده بود مبنی بر اینکه «دولتی است متشکل از چند منطقه و اقلیم که تحت عنوان یک جمهوری در سرزمین‌های شمالی آمریکا با هم متحد شده‌اند. ساکنان آن هم قبایلی هستند که از انگلستان وارد آنجا شده و زمین‌های آنجا را تملک کردند. آنان خود را از چنگ دولت انگلیس رهانیدند و مستقل و آزاد شدند. این کشور در میان بزرگ‌ترین کشورهای متمدن در قاره آمریکا واقع شده و پرستش تمامی ادیان و اتحادیه‌های مذهبی در آن مجاز است. پایتخت آن شهری است که واشینگتن نامیده می‌شود.» جملات پایانی قابل توجه است. در اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم از طرفی در متون، کتاب‌ها و دایره‌المعارف‌ها و از طرفی هم توسط روزنامه‌ها توجه زیادی به آمریکا مبذول شد. اما هنوز هم بسیار محدود بود و به نظر می‌رسید که این امر فقط به اقلیت غیرمسلمان محدود شده است. اشاراتی که در حوزه ادبیات عامه به آمریکا می‌شد نه مثبت و نه منفی بلکه مختصر و توصیفی بود.

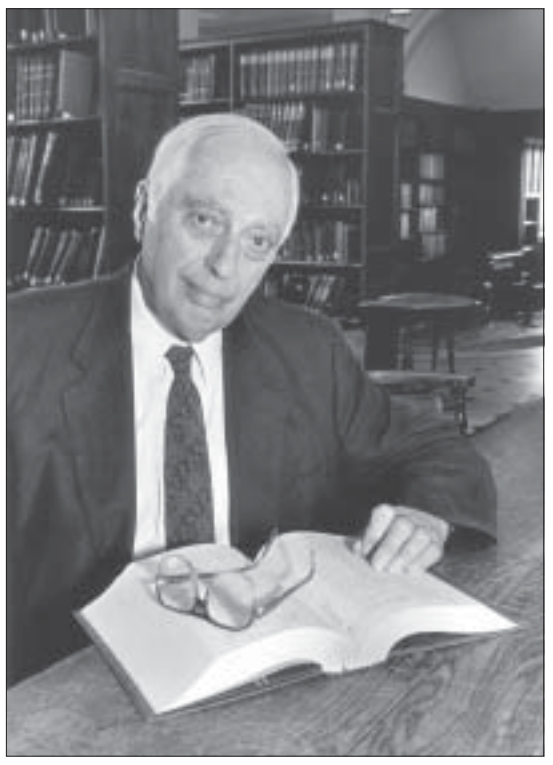

میسیونرهای مذهبی هیچ علاقه‌ای به حوزه مسلمانان نداشتند اما به نظر می‌رسید که سوءظن و نفرتی هم نسبت به آنان نداشته باشند. بعد از پایان جنگ داخلی آمریکا بعضی افسران بیکار آمریکایی کارهایی را در نیروهای نظامی حکام مسلمان برای خود دست و پا کردند که به حاکمان کمک می‌کرد تا ارتش خود را توسط افسران آمریکا به‌روزتر کنند. اگرچه دعوت از مسلمانان به دین دیگری ممنوع بود، میسیونرهای آمریکایی می‌توانستند بعضی از مسیحیان ارتدوکس را به آئین پرسبیتری[4] درآورند و از همه مهم‌تر از گسترش تحصیلات عالیه مدرن در میان تعداد روبه‌رشد پسران و دختران اولاً در میان اقلیت‌ها و سرانجام در میان مسلمانان جلوگیری کنند. حتی بعضی از فارغ‌التحصیلان این مدارس برای ادامه تحصیل به کالج‌ها و دانشگاه‌های آمریکایی رفتند. این افراد در ابتدا در سلک مهم‌ترین اقلیت‌های مسیحی درآمدند و در زمان خود تحت پیگرد تعداد روبه‌رشدی از هموطنان مسلمان خود قرار گرفتند حتی دولت‌ها هم روی بعضی از آنها سرمایه‌گذاری کردند. جنگ جهانی دوم، صنعت نفت و توسعه و پیشرفت‌های بعد از جنگ جهانی دوم پای بسیاری از آمریکایی‌ها را به سرزمین‌های اسلامی باز کرد. همچنین تعداد زیادی از مسلمانان نیز به آمریکا می‌رفتند، ابتدا به عنوان دانشجو سپس به عنوان معلم، تاجر یا جهانگرد و عاقبت به صورت مهاجرین. سینما و بعدها تلویزیون راه و روش زندگی آمریکایی و برداشت واقعی از آن را وارد سرزمین‌های مختلف کرد به طوری که قبل از آن نام آمریکا برای تعداد زیادی از مردم بی‌معنی و ناشناخته بود. در سال‌های بعد از جنگ جهانی دوم هنگامی که اروپائیان عملاً از دور رقابت حذف شده و ژاپنی‌ها هم هنوز وارد میدان رقابت نشده بودند طیف وسیعی از تولیدات آمریکایی به دورافتاده‌ترین بازارهای جهان اسلام راه یافت به طوری که مشتریان جدیدی را به خود جلب می‌کردند و شاید مهم‌تر از همه در حال ایجاد علایق و تمایلات جدید بودند. آمریکا برای بعضی‌ها مظهر آزادی، عدالت و فرصت بود و برای عده زیادی مظهر ثروت، قدرت و کامیابی. این درست در زمانی بود که چنین خصوصیاتی هنوز به عنوان جرم و گناه به شمار نمی‌رفت. بعدها تغییر بزرگی رخ داد. این تغییر زمانی بود که رهبران جنبش گسترده احیای مذهبی دشمنان خود را با عنوان دشمنان خدا شناخته بودند و نام و محل سکونت خاصی در نیمکره غربی به آنان داده بودند. این طور که به نظر می‌رسد به طور کاملاً اتفاقی آمریکا تبدیل به دشمن اصلی، مظهر شیطان و مخالفی شریر برای تمام خوبی‌ها بالاخص اسلام و مسلمین شد اما علت چه بود؟ در میان اجزای تشکیل دهنده جو ضدآمریکایی عوامل موثر فکری منبعث از اروپا نقش موثری داشتند. یکی از این عوامل موثر از کشور آلمان بود. جایی که عقاید منفی در مورد آمریکا در یک مکتب فکری شکل گرفت. مکتبی که شامل نویسندگان مختلفی چون راینر ماریا ریلکه[5]، اسوالد اسپنگر، ارنست جانگر و مارتین هایدگر بود. در این رویکرد آمریکا بهترین مثال برای تمدن بدون فرهنگ بود. تمدنی ثروتمند و مرفه که از نظر مادی پیشرفته ولی بی‌روح و تصنعی است، تمدنی که به خوبی ساخته و سر هم شده اما رشد نکرده و اگر هم کرده کاملاً مکانیکی و صنعتی بوده نه طبیعی. تمدنی که مجموعه‌ای از تکنولوژی است اما بدون معنویت و سرزندگی، تمدنی که اصالت فرهنگ ملی، انسانی و ریشه‌دار آلمان‌ها و سایر ملل معتبر دنیا را ندارد. فلسفه آلمان و بالاخص فلسفه تعلیم و تربیت آن عرف و عادت مهمی را در میان اعراب و برخی از روشنفکران مسلمان در دهه ۱۹۳۰ و بعدها در دهه ۱۹۴۰ جا انداخت و این نهضت فلسفی ضدآمریکایی نیز بخشی از این پیام بود. ایدئولوژی آلمان‌های نازی در حیطه‌های ناسیونالیستی به خصوص در میان موسسین و پیروان حزب بعث در عراق و سوریه بسیار موثر بود.

پی‌نوشت‌ها:

۱- seraglio کلمه‌ای ایتالیایی به معنای حصار و اندرونی است که به معنای حرم‌سرا و شبستان است. در اینجا منظور حرم‌سرای کاخ توپکاپی است که محل اقامت پادشاه عثمانی بوده است.

2-Aubert Dubayet

۳- نیواورلئان شهری در ایالت لوئیزیانا در جنوب شرقی آمریکا که در سال ۱۸۱۲ در جنگ علیه قوای انگلیسی به پیروزی رسید.

۴- Presbyteriaon: سیستم خاصی از اداره کلیسا که در آن مسیح را در راس قرار داده و دیگر اعضا کاملاً با هم برابر هستند و اساس خود را بر عمل صحیح به انجیل بنا نهاده‌اند.

5-Rainer Maria Rilke

نگاه کارشناس

بن‌بست استراتژیک اسرائیل

پل راجرز*
ترجمه: نیره محمودی

بخش اول

پیش از پایان مهلت توقف ۴۸ساعته حملات هوایی که اسرائیل در پی قتل‌عام قانا در ۳۰ جولای ۲۰۰۶ اعلام کرد، وقت زیادی باقی مانده است. ایهود اولمرت در سخنرانی تند خود در ۳۱ جولای تاکید کرد که اسرائیل عملیات‌های نظامی خود را تا زمانی که تهدید حزب‌الله نابود نشود، تشدید خواهد کرد. پس از این سخنرانی تصمیماتی از سوی کابینه اسرائیلی اتخاذ شدند که نشان می‌دادند اقداماتی نظامی در سراسر لبنان شامل حمله زمینی به جنوب این کشور تدارک دیده شده اند و احتمالاً این اقدامات در نهایت به معرفی یک نیروی بین‌المللی که در واقع به نفع اسرائیل عمل می‌کند، منجر خواهد شد. هر چند که به دلیل مخالفت شدید منطقه‌ای در برابر اقدامات اسرائیل، امکان تحقق چنین نتیجه‌ای بسیار دور از ذهن است، اما این نوع تحلیل از رویدادهای آتی بیانگر آن است که اسرائیل به هیچ‌وجه نمی‌تواند توانایی موشکی حزب‌الله را پذیرفته و آن را تحمل کند. افزون بر این اسرائیل معتقد

است که حمایت واشینگتن چنان است که می‌تواند حتی با وجود واکنش بین‌المللی به حمله قانا نیز به جنگ ادامه دهد. تاثیر موشک‌های حزب‌الله بر رفتار افکار عمومی اسرائیل بسیار قابل توجه است و با وجود قدرت نظامی فوق‌العاده این رژیم، موجب افزایش محسوس اعتقاد آسیب‌پذیری در میان آنان شده است. این شیوه از اقدام نظامی مقتدرانه و گسترده، با صراحت بیشتری در خارج از اسرائیل به رسمیت شناخته می‌شود و در عین حال بیانگر این است که دولت بوش جنگ لبنان را تابعی از جنگ گسترده علیه ترور می‌داند. سخنرانی جورج بوش که ۳۱ جولای در میان نظامیان آمریکایی در میامی ایراد شد، بر این نکته تاکید دارد. او در این سخنرانی گفت: «بحران کنونی بخشی از نزاع گسترده میان نیروهای آزادی و نیروهای ترور در خاورمیانه است.»

***استاد مطالعات صلح در دانشگاه برادفورد آمریکا و مشاور گروه تحقیق آکسفورد.**

MVM 110
کم‌مصرف‌ترین خودروی تولیدی کشور

لیزینگ با تسهیلات استثنایی
بدون کارمزد

شرکت صنایع خودروسازی مدیران با همکاری شرکت لیزینگ پارسیان فروش خودروی MVM 110 را با تسهیلات ذیل عرضه می‌نماید.

پیش نقدی اولیه بهای خودرو (ریال)	تسهیلات (ریال)	مدت بازپرداخت	قسط ماهیانه (ریال)
۲۰/۰۰۰/۰۰۰	۵۵/۰۰۰/۰۰۰	۴۸ ماهه	۱/۵۸۷/۰۰۰
۲۵/۰۰۰/۰۰۰	۵۰/۰۰۰/۰۰۰	۴۸ ماهه	۱/۴۴۳/۰۰۰
۳۰/۰۰۰/۰۰۰	۴۵/۰۰۰/۰۰۰	۴۸ ماهه	۱/۲۹۹/۰۰۰
۳۵/۰۰۰/۰۰۰	۴۰/۰۰۰/۰۰۰	۴۸ ماهه	۱/۱۵۴/۰۰۰
۴۰/۰۰۰/۰۰۰	۳۵/۰۰۰/۰۰۰	۴۸ ماهه	۱/۰۱۰/۰۰۰
۲۰/۰۰۰/۰۰۰	۵۵/۰۰۰/۰۰۰	۳۶ ماهه	۱/۹۶۱/۰۰۰
۲۵/۰۰۰/۰۰۰	۵۰/۰۰۰/۰۰۰	۳۶ ماهه	۱/۷۸۲/۰۰۰
۳۰/۰۰۰/۰۰۰	۴۵/۰۰۰/۰۰۰	۳۶ ماهه	۱/۶۰۴/۰۰۰
۳۵/۰۰۰/۰۰۰	۴۰/۰۰۰/۰۰۰	۳۶ ماهه	۱/۴۲۶/۰۰۰
۴۰/۰۰۰/۰۰۰	۳۵/۰۰۰/۰۰۰	۳۶ ماهه	۱/۲۴۸/۰۰۰

مدیران خودرو/ایده آل

اولویت تحویل بر اساس تاریخ و ساعت ثبت نام می باشد.
اعطای تسهیلات منوط به احراز شرایط شرکت لیزینگ پارسیان می باشد.
شرکت صنایع خودروسازی مدیران در رد یا قبول درخواست تسهیلات و توقف ثبت نام محق خواهد بود.
برای ثبت نام و کسب اطلاعات بیشتر به نمایندگی‌های مجاز مدیران خودرو در سراسر کشور و سایت WWW.MVS.IR مراجعه فرمایید.

۱	امیرصادقی	تهران	۷۷۵۵۰۹۰۱	۱۷	شبانزاده	اهواز	۵۵۶۵۸۸۱-۲	۳۳	طاهری	سبزوار	۲۲۲۵۹۸۲
۲	کریم‌پور مطلق	تهران	۷۷۵۲۰۰۲۲	۱۸	عباجی	بجنورد	۴۳۱۲۲۲۷-۸	۳۴	کلانتری	سمنان	۳۳۲۹۷۲۷
۳	قاضی	تهران	۶۶۰۶۲۱۵۵-۷	۱۹	اعتبان	بم	۴۳۱۳۳۳۱	۳۵	رضایی	شهرکرد	۲۲۲۵۰۸۸-۹
۴	منفرد	تهران	۴۴۴۹۸۸۱۶	۲۰	صفت‌زاده	بندرعباس	۴۳۳۶۵۸۰	۳۶	مربت	شیراز	۷۳۰۲۱۲۷-۸
۵	مجدی‌زاده	تهران	۶۶۵۹۱۴۶۱-۴	۲۱	کطرزاده-مهندسین	بندرعباس	۶۶۶۱۳۸۵	۳۷	شاه‌ومستری-تاجیک	مسلویه	۳۴۵۴
۶	زهرایی	تهران	۷۷۸۸۴۱۴۱	۲۲	بابایی	بهشهر	۲۵۴۱۵	۳۸	جوادی	قزوین	۰۲۸۲-۲۸۵۲۹۸۳
۷	نظری گلپایگانی	تهران	۶۴۴۱۰۱۷۵	۲۳	یوسفی	بیرجند	۲۲۲۵۱۵۵	۳۹	میررحیمی	قزوین	۲۵۵۶۳۶۵
۸	رنگانیان	تهران	۷۷۸۱۱۱۹۸	۲۴	آزادی	تبریز	۴۳۲۱۱۴۱-۳	۴۰	اسدی اربابی	قم	۶۶۲۵۲۵۶
۹	نوری	تهران	۴۳۷۰۰۱۷۴	۲۵	فقیه نصیری	چالوس	۲۲۵۱۸۸۶	۴۱	شریفی مقدم	کاشان	۴۲۲۵۱۵۵
۱۰	سعیدی	تهران	۰۹۱۲-۲۴۹۸۴۶۸	۲۶	فولادوند	خرم آباد	۴۲۲۴۵۶۳	۴۲	زرنگی‌پور	گرمان	۲۵۲۲۴۴۰-۱
۱۱	ناصرترابی	کرج	۴۵۶۷۴۵۹	۲۷	افشارنیا	خوی	۲۴۳۳۸۶۳	۴۳	درخانی‌مطلق	گرگان	۲۲۵۱۰۳۱
۱۲	فیروزآبادی	کرج	۴۵۵۰۸۲۰	۲۸	قوامی	رشت	۷۷۵۳۵۰۷	۴۴	مهرآزما	لار	۳۳۴۰۶۵۵
۱۳	شایوری	اراک	۲۲۳۰۴۸۵	۲۹	میرزایی	رفسنجان	۵۲۲۴۳۷۲	۴۵	فرهادی‌فر	ملایر	۲۲۲۲۲۳۱
۱۴	رمضانی-حیاتی	اردبیل	۸۸۱۲۰۷۴	۳۰	محمدی	زنجان	۷۲۸۸۰۹۶	۴۶	امامی	مشهد	۸۵۳۰۰۱۷-۹
۱۵	جوانمنش	ارومیه	۶۶۲۲۴۸۷	۳۱	مهرفردخت	زابل	۲۲۲۹۲۲۷	۴۷	امور	همدان	۲۶۷۷۶۶۶
۱۶	حاجی‌بیلی	اصفهان	۶۲۲۴۳۶۴	۳۲	ملکی	ساری	۴۲۷۷۵۱۰-۱۲	۴۸	خورشیدی	یزد	۸۲۵۹۷۰۰-۳